

lyezésre: Arvavármegyéből 4, Liptóvármegyéből 30, Nyitravármegyéből 250, Trencsénvármegyéből 200, összesen 484 gyermek. Százötvennyolc gyermekre nézve a felfogadási nyilatkozatok már be is érkeztek s a gyermekek elszállítása folyamatban van. Eddig huszonegy gyermeket helyeztek el.

Az egyesületnek jelenleg 417 alapító, 25 örökös, 4100 rendes, 364 pártoló, összesen 4906 tagja van. Az egyesület tőzsvagyonra 69.045 forint 56 kr. Bevételre a múlt év folyamán 55.569 forint 80 kr. volt, a mit ki is adott.

A kolera.

Általánosan ismertté vált, hogy az ország egészére. Attól tartanak, hogy a messze keleten dühöngő vész, mely akkor pusztításokat tesz az emberekben, hozzánk is eljut és hogy e veszedelem vendég ellen kellőleg megvédjük magunkat, a városok és községek előjárói a legmesszebb menő intézkedéseket tesznek.

Az ovtováság nagyon is helyén való. Nem szabad elmulasztani az óvintézkedések megtételét és a rendszereség, mely az előjáróságok rendeleteiben nyilvánul, megnyugtató parancsot még ott is a hol bizalmatlan tekintenek a jövőbe. Az a járvány, mely ellen a védelem e nagyszabályú apparátus mozgásba hozták, csak ott pusztít föltartózatlanul, a hol a lakosság a műveltség fatalizmussal sorsát a magasabb gondviselésre bizza, a nélkül, hogy egy lépést is tenne saját védelmére. És ez a körülmény az oka, hogy a kolera járvány rendszerint keleten ül fel fészket, a honnan kiindul, mert Európában, a művelt államok védintézkedései lehetetlennek teszi a koleraanyagok gyűjtését és ha ma még nincsenek is abban a helyzetben, hogy a járvány csiraját teljesen kiirtsák, de a tudomány segítségével annyit máris elértünk, hogy terjeszkedését és fellépését felkötésességét minél kisebb körökre szorítsuk.

Es ez a tény világosan kitűnik ha a járványos vidékeket egymással összehasonlítjuk. Mig keleten: Kisassziában és Oroszországban a műveletlen nép hazájában, a hol a hatóságok a közegészség tekintetében semmiféle kötelességet nem ismernek a hol az orvosi segély ritkaság, mert csak a vagyonosabb osztály privilegiuma, ott a ragály kérelhetetlenül pusztít és föltartózatlanul terjed a legnagyobb áldozatok követelvé utjában. Nálunk

Europában ellenkezőleg áll a dolog. Már a kolera bacillus behurcolása ellen is eredményesen védekezhetünk; de meg nagyobb eredménnyel védelmezhetjük magunkat a járvány pusztító mérge ellen. Nemcsak azért, mert Koch óta a kolera anyag ismeretes és a szaktudomány az ellenszerek alkalmazása körül nagy haladást tett, hanem főleg azért is, mert általánossá vált a tudat, hogy a járvány ellen, a legjobb preventív szer a mérsékletes életmód, a gyomor megerősítése nélkül. Semmi excessus! ez a kolera járvány ellen a legbiztosabb preventív intézkedés azt hisszük, hogy az a német professor mondott legokosabbat, mikor a kolera ellen azt rendelte, hogy a ki jól él, ne eljen rosszul, és a ki rosszul él, azontul jól éljen.

Ha az orvosi rendelés mindenki által foganatosítható volna, bizony nem szedhetne annyi áldozatot a kolera, de fájdalom nagy a szegénység az Európai népek között. A munkás osztály sanyarú nélkülözések közt tengeti életét és nem képes életmódja által kellő védelmet kifejezni a kolera ellen. Ezért van főleg ez az osztály annyira kitéve a veszélynek és ezért látjuk, hogy a vagyonosabb osztályok közt a járvány aránytalanul kevesebb áldozatot követel.

Erre a körülményre kellene kiterjednie a kormány figyelmének midőn, a kolera elleni védekezésről van szó és a hatósági intézkedések köze fejezzék azt is ami az általános nyomor megszüntetésére alkalmas.

HIREINK.

— **Kanyaró járvány** pusztít Turóc Szé. Mártonban és a környéken. Alig van család a városban, ahol beteg gyermek ne lenne. Igaz, hogy maga a kanyaró igen szelíd lefolyású, de a vele járó utóbajok a legtöbbször veszedelmek s valóban csodálunk lehet, hogy a járvány ilyen — aránylag nem nagy — áldozattal beerte eddig. Nem tudjuk határozottan, hány gyermeket ragadott már el, de tudjuk, hogy még most is többen veszedelmes betegek. Adja Isten, hogy mennél előbb jelenthessék a járvány megszűntét.

— **Halalozás.** Városzerte, de az egész vármegyében a legmélyebb részvelet keltette az a csapás, mely Kertész János tanárt érte kis fián, a másfél éves Lajoskának elhunytával. Negy évvel ezelőtt érte az általános szeretetnek öröndő családát ugyanilyen csapás és hogy most újabban is egy kedves kis fiukat ragadta el a halál, a közrészvét csak annál általánosabb lett. Adjon Isten a mélyen sujtott szülőknél

többi gyermekeikben vigasztalást és az általános részveletben enyhülést.

— **Amerikai ügynökök** járják be vidékünket is, hogy egyeseket a kivándorlásra csábítsanak. A kivándorlást addig megtudtuk érteni, amíg abban nyilvánult, hogy a termelő, vagy zsellér osztály tódult ki, hogy sorsán javítson; de most már a lelkiismeretlen ügynökök azokat is kicsábítják, akiknek gyárakban és iparvállalatoknál biztos alkalmazásuk, biztos életmódjuk van. A múlt héten a Dobrovits-gyár alkalmazottja látva vetette ki hálóját egy ilyen ágazás 16 munkást már rabirt, hogy a családja igéretében bízza, odahagyják mostani nyugodalmas életmódjukat. A gyár igazgatója azonban néskelt vette az aknamunkának s csendőrséggel akarta elfogni az ügynököket, de ez meggrott, mielőtt a csendőrség rátehetné volna a kezét. A gyári munkások tehát egyelőre itthon maradtak, de ha már egyszer megtántorultak — a legelső kedvező alkalommal bizonyára itt hagyják a biztos a reménybeli bizonytalanságot. Erdesk, hogy milyen lelkiismeretlen módon aknazzák ki ezek a hajótársulati ügynökök a tudatlan nép hiszékenységet: teljes tökéletes ingyen utazást biztosítanak számukra, sőt minden szükséges eszközzel való ingyenes felszerelést, s e mellett a mi körülményeinkhez képest óriási napszámot, csakhogy 3 évre kötik le az embert valamelyik bányatársulat rabszolgájaként, a honnan a szegény elesőtört ember nem szabadulhat, bárhol akarná is, mert az ingyen felanjárt utazást és felszerelést, a mit persze a hajótársulat busásan számit fel a bányatársulatnak, levonják napszámjából. Azt mondják, hogy nincs rabszolga-kereskedés. Dehogy nincs. Csakhogy nem egész éltre lesz valaki rabszolgává, hanem esetleg csak 3 évre; és nem érvel ragadjak el az áldozatot, hanem tudatlansága felhasználásával csak rá a kárhözátos lépésre. Epen múlt számunkban állítottuk azt, hogy a kivándorlás iparvállalatok felállításával megakadályozható; de az ilyen gyakorlatos csallással szemben egyedül a legszigorúbb megtorlásnak van helye és semmit sem sajnálunk jobban, minthogy sikerült ennek a nálunk járt ügynöknek megugrani; hadd szolgáltatott volna a törvény egy kis egészséges példát rajta az aldozatra szánt boldogtalan nép okulására.

— **A környéki fürdőben** — a hozzánk beküldött 20-ik számú névsor szerint — július 26-ig 1126 állandó vendég volt s ezeken kívül utazó vendég is néhány száz kereset fel e kies helyet.

— **Jani János szantársulata**, mely Privigyén építtességen nem talált olyan helyt fogadtatásra, mint Mártonban, a múlt héten Aranyos Marottra ment át s ott állítottat

fel Thalia templomát. Szívesen kívánjuk, hogy legyen olyan jó dolgok ott is, mint nálunk volt.

— **Eljegyzés.** A napokban váltott jegyet Weber Jakab üzletvezető Budapestről Haas Berta kisasszonnyal, Haas Jakab, tőrümege köztisítéletben álló főorvosának kedves leányával. Midőn szávből gratulálnak a főorvos urnak ezen öröndetes eseményhez egyttal tartós boldogságot kívánunk a leendő házaspárnak.

— **Az 1848-49-iki szabadságharcunk gyűjteményének a fővárosi vigadóban levő rendezőesége** félkerte az összes biztosító társaságot, hogy vidéki ügynökeik által is — mozdítsák elő a 48-as ereklek gyűjtését. Ezt a praktikus doigot az aradi múzeum találta föl. A félkért biztosító társaságok támogatása már azért is nagymérvű lesz, mert a gyűjtemény tulajdonosa kijelentette, szóval és írásban, hogy 25,000 forintot ad magyar hírlapiról nyugdíjalpra és 15,000 forintot az erdélyrészi és a többi magyar köznevelődési egyletnek a gyűjtemény vételárából — ha azt a nemzeti múzeum számára megvásárolták, annyi összegért a mennyibe (kimutatás szerint) került az a kiállítás förendezőjének. A hírlapiró nyugdíjalpra szánt 25000 forintból ama fővárosi és vidéki hírlapirók is részesülhetnek, a kik nem tagjai a már — létező hírlapirók nyugdíjintézetének. —

A 48-as gyűjtemény által kiadott Honvéd emléklapra előfizetésre felhívó leveleket küldött szét a rendezőség. A felhívás minden volt honvédnek el lett ugyan küldve de az előfizetés vagy megrendelésre való fölszólítás csak a módosabbnak szól, mert a rendezőség ezentel tudatja, hogy minden vagyontalan honvédnek ingyen adja a díszes emléklapot ha az illető az előjáró által alulról leveleiben ezt kéri. Gróf Klejrich Béla ur által az ország közegészeinek és egyesületeinek ajándékozott huszezer Kossuth képből még néhány ezer példány áll az ezután folyamodó községek s egyletek rendelkezésére. Ez, életnagy arczpele bolti ára 1 ft 40 kr. példányonként. A fenmaradó képeket a fővárosi vigadóban levő 48-as kiállítás látogatóinak ajándékozza a rendezőség. Néhány nap múlva a kiállítás minden látogatója kap egy-egy Kossuth képet.

— **Ötven év múltán.** Érdekes találkozás volt e ho 26-an Garam Sz. Keresztessen Bende Imre puspöknel, a hol ugyan is 1842-ik évben az egri seminariumban a 8-ik osztályt vezetgét növendékek közül az életben levők nevészerin: Bende Imre besztercebányai puspök, Lichtensteiner Ferenc prépost és címz. kanonok, Gavoey Flóris kir. joggyező Székesfehérvárt, Gruss Sándor kanonok (Szepesm), Wachtler Alajos esperes-plebános

haszna legyen az országnak, mint a mennyi megvalósztatásából lehetett volna. Pelyhes áll. serkedő bajusszal, a mit a küzdőporondra vitt, lehet emelkedett szemlém, feny szűszbedéked tartani a parlamentben, de már ennél többre nehezen mehetni. O maig sem tartotta meg szűszbedéked, pedig ez s oda már egy éve áll a magyar képviselőház legdiszesebb polcán, de e helyett az országgyűlésen kívül cselekedett olyasvalamit, ami négyzszbedéked szűszbedéked is többet ér, s amit jó főispán nélkül a legsemitársabb kormányelnöknek sem lehet megselekedni: évek során keresztül fenyven vincerlekedett az ország két erdélyrészi vármegyéjében, ahol évről évre országot érdeklő nagy kérdés szólt lenni a mamaligaszüret.

Hogy mi legyen az a mamaligaszüret, majd kivilágik alább. Egyelőre csupan annyit érdemes megjegyezni, hogy a mamaliga az oláhok nemzeti táplalkozóesere. Eredetileg a kukoricát neveztek mamaligának; ma már mamaliga nekik minden, ami megehető, tehát kenyérszámba megy. Mamaliga nekik a kukoricaszépp, amit katrinacs fátok főznek és kevernek jó kemény korondi fátékban; mamaliga nekik az égett faszén, meg a búkfából faragott edény, amit apró lovakon visznek szerteszt s pénzre vagy élelmiszere váltanak; mamaligának nekik a labon álló természet, a suit pityókát s egy bizonyos idő óta az országnak azt a részét is, amely az erdélyi karpátoktól Debreczenig terjed. Meg kell adni nekik, hogy ez bizony jó kis fát volas s nem hét, hanem

éppen huszonegy vármegyére szóló mamaligaszüretet érte fel.

Banffy Dezső báró még abban az időben, amikor Szolnok-Doboka s Beszterce-Naszód vármegyék főispánja volt, elhatározta, hogy kollégái példájával szakítva, hűségese jó vincerle lesz és a mamaligaszüretet évről évre tanulmány tárgyává teszi. Nem csupan a termés, hanem a termelők szempontjából is. Tanulmányát azzal kezdte, hogy inkognitó elment s közvetlen a mamaligaszüret előtt, a mikor a föld népének mindene fogyatékán van, bebarangolta az egész vármegyét. Februáriustól aprilis végéig tartotta körúta. Sok mót talált az uton s mindenkiel megszólította: »Hány hét a világ bolya! Az oláhok nem tudtak, hogy kivel beszélnek, de azért, ha tudtak egy-két szót magyarul, nagy alázatosan felietek: »Csak meggyagymot, domnule, szinietnye bune!« Messziről köszöntek a jövőmönöknek s a valaki szenet vagy faednyét vásárolt tőjük, nagy alázatosan meg is köszöntek. Minden oláh maga volt a megtetesült haladatosság és engedelmesség.

Ezzel a tapasztalattal hazament a főispán s onnan kezdve melegen védelmezte az oláhokat, valahányzere érdekeikről volt szó. Mindent elkövetett, hogy a vármegye legromyosabb viskójában is kóstolhassák meg az igazi jólelet. Pihenni nem tudó teretjere révén sok olyasminben részesült a vármegye legszegényebb nepe is, amiről korábban alomdmi sem merészt. Mikor munkájának sok gyümölcsét fatta, egy ősz felé ismét a nyakába vette vármegyéjét Banffy

Dezső báró. Javában folyt mindenütt a mamaligaszüret. A cserébe kapott gabonának a sulya alatt csak úgy roskadozott a városból hazatérő mocok lova. Egykét-másikat illedelmesen köszönté s megkérdezte szépen a doigával elegetett báró: »No, fratyé! hat mi újsg a városban? Volt aki még ra se nézett, csak a vállán keresztul mörögta: »Dute a draku!« Ez magyarul mondvá körülbelül azt teszi, hogy »bujjon beie az ördög!«

Attól fogva Banffy Dezső báró mindig félt a mamaligaszürettől, mert az oláh annál rakoncátlanabb, mennél jobban megy a dolga. Szüret táján mindig rövide fogta a zablat s csak a tél közepén kezdett rajta tagtani, mikor a mamaliga fogyatékán volt. Ezzel a taktikával számos bő es szerencses szüretet élt át a vármegyében, javára az oláhok, öröme a kormányának s hasznára es meglegedésére az egész országnak.

Tavozásával azonban elmúltak ezek a szép napok. Az erdélyi románok felügyelet nélküli szüretelnek azóta es a mocok minden mamaligaszüretben beruának. Kong-bong s a sok ures hordó s viszhingoznak a hegyek s szilaj kirjantatók, amely olykor egészen a »császárig« eljut, csak a magyar királyt kerüli ki. Legújában akkorákat iparkodnak rikantani, hogy az egész földkereség hallja meg, s elefektig szamot vetni azzal, hogy ettől az ékletlen ordítástól okvetetlen meg kell szünetnie a magyarnak. Eppen annak a nemzetnek, amely egyedül kompetens meghallgatni a kiáltásait.

Egyebirtan majd elmúlik ez is, mint a hogy már sok, sok minden elmúlt. A felejtő magyar raboritja azt a bizonyos fátvot a jelenlegi mamaligaszüretre is, mint a hogyan raborította az oláhok vincerle dolgára kezdet óta. Ha elfelejtette, hogy ez a nép csak szállítás künoralt valaha s állandó hajlék kapott a magyár hazában; ha elfelejtette, hogy a magyarnak sohasem segített, hanem mindig az ellenségekkel tartott; ha elfelejtette, hogy a szabadságharc idején az a szarnokság sponjává s szallasodó gazdájának orgyikossáva szegődött; nyilván elfelejté, hogy a becsi komédiát, mint a magyari meg a funtelnelki kirugasokat is, aminek mind a talázosan bó mamaligaszüret volt az oka.

Legtöbbnyire kirug az ember, ha berug. Ilyenkor a holdvilágot is a magacának képzeli s zo neikül betabiatáztatna, ha momentan teletnek. Így az oláh tekerégy szivesen szüretelnek nemcsak Bukaresttől Debreczenig, hanem Budapestben, sőt a Lajtan túl eso tortományok mamaligaszüretin is. Es ha mindent s ezenkívül az egész kontinent odahadta nekik Ausztria császára, akkor sen lehetne biztos benne, vajjon nem formálnak-e jogokat most mar a Burg-beli tajtékpipához?

Dejzen, haia a nemzetnek, van meg a világon kaccenjammer. Buntetőbírósaik jóvólából egyelőre ez fogja követni a lezajlott mamaligaszüretet.

(Eger megyéből). Ivády Rudolf kanonok (Eger), Tomka Antal esperes-plébános (Beszterce e. m.) és Milassin Jakab szabadtalajnyug. kir. járásbíró találkoztak. E találkozóra még ötven év előtt tették ígéretet, a melyet első ízben 25 év előtt Bpestre terveztek, ekkor azonban kevesen jelentek meg s így várni kellett a másik 25 év utáni találkozóra, a melyen az egri semináriumból végzett 26 növendék közül csak a főnnebbiek vannak életben s ezek mindannyian meg is jelentek, hol Bende püspök vendégszereteté s a viszontlátás édes örömeit élvezik. — Az ünneplő lefolyását a »E s« után a következőkben adjuk: A jubileum ünneplő Teudum laudamussal és szent misével kezdődött a püspöki kápolnában, melyet maga Bende Imre püspök végzett s a melynél Gánczy Flóris királyi tanácsos és Milassin Jakab nyugalmazott szabadtalaj királyi járásbíró minisztráltak, a többi iskolatársak pedig könnyes szemekel adatak halat az istennek, hogy ötven év után ismét találkozhattak. A pontifikáló főpap is több ízben szünetelni volt kénytelen az elfoglaltság miatt, midőn az elhunyt tarsakért imádkoztak. Mire végeztével zokogva borultak egymás nyakába s úgy üdvözölték egymást; mert voltak olyanok is, kik ez ötven év alatt egyszer sem láttak egymást, pedig a legfialabb tars is közel jár a hetven évhez. Dében a püspöki asztalnál — melynél már a környékbeli tisztelőknél is többen részt vettek — a fiatalok emlékek közül vett themakból kifolyólag több szellemes felkötésről mondtak s Lichtensteiger Ferencz beteg társuknak táviratlag felezték ki üdvözlőiket. Azután a nap emlékei szaz forintot gyűjtöttek maguk között és ezt a penzt elküldötték a felvidéki közművelő egyletnek. A harmadot iskolatársak közül még a következők énekel s jelentek meg: Bende Imre megyés püspök, Wochler Alajos, Hevesmegyei solymosi esperesplébános, Szumrak János szentandrási plébános, Gánczy Flóris királyi tanácsos, székesfehérvári közigyező, Oroszkai Antal bars-berzenci esperes-plébános, Milassin Jakab nyugalmazott szabadtalaj kir. járásbíró, Szaszik Ignac szászpölczi plébános, Hyros Mihály pápai prelat, besztercebányai apátnoknok, Belhazy I. körmezőbányai apátiplébános, Petyko Elek újbányai plébános, tapasztelbeli kanonok. A tarsak az újabb összejevetelt tíz évre alapították meg.

— **Nyilvános köszönet.** Fogadják mindazon barátaink, jóakaróink kik második kiunk elvisezték alkalmával részvételükkel a mi nagy fájdalomunkat enyhíteni szívesek voltak s kik a temetésen megjelentek, leg-halásabb köszönetünket. Turóc-Szent-Marton, 1892. aug. 5-én. *Kortéz János és neje.*

— **Baba tanfolyam.** A poszonyi m. kir. bábaképződében a teli magyar-német nyelvű tanfolyam folyó évi október 1-én kezdődik; akik alkalmesegben óhajtanak részvenni, az iránti kérésüket legkésőbb f. é. augusztus hó 31-ig küldjék be az igazgatószághoz.

— **Értesítés.** Az eperjesi ág. evang. kerületi Collegiumi Jogakademián az 1892—93. tanévre a beiratások f. évi szeptember 1-től 9-ig eszközlendők; az előadások pedig szeptember 10-ikén veszik kezdetüket. (A vizsgálatok szeptember 1-től 15-ig tartanak). Jegyzet. A jogakademiái hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részvenhetnek a Collegium kebelében fenálló conviceus kedvezményeiben; (az erre nézve megállapított felvételi díjak a következők: ebed és vacsoráért 31 frt, ebédért 19 frt) az erre érdemesek igényt tarthatnak a Collegium által éventék kiosztatni szokott több és tekintélyes összegű ösztöndíjakra; valamint a szegény sorsuak a jelentékeny alapítókéval rendelkező »Jogász egyelet« támogatására számíthatnak. Megjegyzeteltük végül, miszerint úgy a jogakademiái ifjúsági, mint a collegiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll. Eperjes, 1892. Az eperjesi ág. ev. ker. collegiumi jogakademiái igazgatósága.

— **A Budapesten fennálló posta- és tavidan-tanfolyam,** melynek célja és feladata azon egyének előzetes kiképzése, kik a postai és tavidai közigazgatási, számviteli, pénzürti és kezelési szolgálatnál, valamint a m. kir. posta-takarekpenztár igazgatóságánál alkalmazást kívánnak nyerni, a tanév folyó évi szeptember hó 1-én veszik kezdetét és megszakítás nélkül 10 hóna-

pon át tart. Nyilvános rendes hallgatókúli egyének vétetnek fel, kik a köztisztviselőkre nézve az 1883-ik évi I. t. c. 1. §-ában meghatározott általános kellekeken felül hiteles okmányokkal igazolják: 1. Hogy a jogi egyetemet vagy akadémiát vagy az ezekkel egyenrangú korábbi és mostani katonai akadémiák, illetőleg a tüzérségi, hadmérnöki és utas-hadapród-iskolák egyikét, vagy valamely bányászati vagy erdészeti akadémiát szabályszerűleg bevégeztek vagy, 2. Hogy legalább főgymnasiumot, vagy főrealánomat vagy ezekkel egyenrangú kereskedelmi vagy katonai tanintézetet szabályszerűleg bevégeztek s ezen tanintézetekben az előirt érettségig vagy zár-vizsgát sikerrel letették; avagy a cs. és kir. hadseregnél vagy a m. kir. honvédségnél mint tényleges állománybeli tiszték szolgáltak, és a tényleges vagy a kartealokos tiszti vizsgát sikerrel letették. 3. Hogy 18-ik életévüket betöltötték, vagy azt 1893 évi január hó végéig betölténi fogják; 4. magyar állampolgárok; 5. a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják. 6. feddhetlen előéletűek, mi a tanulmányok befejezése óta eltelt időre nézve hatóságilag megerősített foglalkozási és erkölcsi bizonyítványokkal igazolandó és 7. posta- és tavidan szolgálatra tényleg is alkalmasak, mely körülmény közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. A tanév befejeztével távozási bizonyítványban részesített s az alapvizsgát sikerrel letett hallgatók 6 hónapig tartó próbaszolgálatra fognak beosztatni s e próbaszolgálat után a képesti vizsgát második részét képező szakvizsgálatra bocsátóhat. A teljes képesti vizsgálat sikeres leteléről a vizsgáló bizottság által kiállított bizonyítványok azon joghatállyal bírnak, hogy a posta- és tavidanál, nemkülönben a posta- és tavidan-számvevőségénél s a póstatakarekpenztár igazgatóságánál gyakornoki, illetve tisztviselői állásokra csakis oly egyének fognak kinevezettni, kik ily képesti bizonyítványal bírnak. A tanfolyamot végzettek szolgálati rangja, feltéve hogy a gyakorlati tereken kellő buzgalmat és sikert fognak felmutatni; azon naptól kezdve fog számíttatni, melyen a tanfolyam feladatát megkezdte. Megjegyeztetik hogy az előző három évi tanfolyamot képesített hallgatók részben posta és tavidai tiszti minőségben 700 frt. évi fizetéssel és rendszeresített szálláspénzzel részben gyakornoki minőségben 500 illetve 400 frt. segélydíjjal immár mindannyian alkalmazhatók. Beiktatási díj fejében mindenki 10 frtot tartozik fizetni. Tandíj 40 frt. Azon hallgatók, kik szegény sorsukon kívül új előmenetelt mutatnak, tizenketten a tanfolyamon egész tiz havi tartama alatt keresked. Miniszter Úr Ö Nagyméltóság által 20 frtnyi havi pénzsegélyben részesíthetnek. Felhivatnak mindazok, kik e tanfolyamba az 1892-3-iki tanévre belépni óhajtanak, hogy az előrehozottá szerinti bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat a f. é. aug. 10-től 25-éig terjedő időközben vagy a posta- és tavidan-tanfolyam igazgatóságához (VIII. Lutter utca 3 sz.) küldjék be, vagy pedig a f. é. aug. 28-tól szept. hó 3-áig terjedő időközben felvételt és beiktatást végett személyesen jelentkezzenek. Budapest, 1891 évi júl. hó 22-én. A posta- és tavidan tanfolyam igazgatósága.

Uj találmányok és műszaki leírások.

Közl.: **Bergl Sándor** első budapesti szabadalmi íródjá, VI. Andrássy út 30.

Az aranyesszlés titka. Berthelot francia vegyész kitalálta, hogy miként lehet aranyat csinálni ezüstből. A párisi akadémiában kölöginak egy új ezüstöt mutatott be, melyet bátran aranyknak tarthatna az ember. Ezt az aranycsaraga ezüstöt Carré ezüstökkel és vascsitrállal való kezeléssel folytán állította elő. Ettől az új aranyozó módszertől sokat várnak, mert nem kopik és nemcsak a felületre, hanem a belsejé is olyan, mint a szinárany. De egyszerűsége miatt kiszámíthatlan csalásoknak is tag tört nyit. Valoszinleg ez a találmány volt ismeretes a középkorban s ez adhatott okot az

alchimisták állítására, hogy ezüstből arany lehet csinálni.

A fal nedvessége ellen használandó máz. Tudjuk, mily egyszégtelen a nedves szoba, azért minden háziúrnak és gazdaasszonyknak szolgálatot vélnök tenni, ha e kitűnő máz készítésével megismertetjük. A közszen-kátrány a jelzett célra igen alkalmas egyszerű s e mellett olcsó szer, melyet egy tágas kazánban megolvastunk és némi kihűlés után kétszeres súlyának megfelelő német terpentínolajat (ugynevezett kienöl) és a gyors száradás előmozdítására egy süllyrész ligrónt öntünk bele. Az olaj hozzáöntése tűzveszéllyel jár, azért ajánlatos e műveletet a szabadban eszközölni, vagy a fűtet teljesen eltávolítani. Azonban az így nyert anyag nagyon hig, miért is fű részport keverünk hozzá, miattal az tartósabbá válik. Igen természetes, hogy a mázat melegen kenjük a falra. Azon esetben, ha a máz hig, a felkenést többször ismételtetjük. Legelőszertből 1 kgr. aszfaltot, 2 kgr. német terpentínolajat és 1 kgr. ligrónt használni; azonban e két utóbbi nagyobb mennyiségben is vehető.

A Niagara-zuhatag energiája. Ayrton tanár a Niagara-zuhatag energiáját oly magásra becsüli, mint az erőkifejtést, mely 150,000,000 tonna közszen 1 évi elhasználásából vagynak képesek előállítani.

Ablak-üveg tisztító szer. Kitűnő ablak-üveg tisztító szer készíthetünk, ha calcionált magnézium tisztá benseibe mártva, pépet készítünk. Ezen tisztítószert akként használjuk, hogy belőle egy keveset pamutru öntünk és azzal az ablaküvegre dörzsöljük. Az ablaküveg megtisztítás után szép fényes lesz. Ezen tisztító-szert üveglapokba tehetjük el, melyet azonban beköszörült dugóval kell ellátunk, nehogy a bensei elpárologjon.

Zseblóra vektor számára. Svájci óráskok találtak fel ilyen órát, melyet világlatlan embertársaink biztosan örömmel fognak üdvözölni. Minden szám közepén egy kis pecek van alkalmazva, mi azonban azon órászámmal eltűnik, a melyre a mutató érkezik. Ha ezen óra viselője az időt tudni óhajlja, tapogatva kikeresi azon számat, melynél a kis pecek eltűnt, visszaolvas 12-ig és megtudja a kívánt időt.

Mesterséges étvény. Pentzold erlangeni tanár a sósavas »phenitidihydro-chinazolin«-ban állítottag egy oly szert fedezett fel, amely étvágyt gerjeszt. Ezen szernek hordereje tehát, tekintettel azon körülményre, miszerint több betegségnél csak elgyengületes következtében áll le a halál, legalább is világraszóló. — Az új szer, amely csak mérsékelt adagban vehető be, nagy adagban pedig veszélyes, oly esodlatos módon fokozza az étvágyt és emésztést, hogy a betegnek is gyengyelkedő jeveképesség mellett, még erő és súly tekintetében is sokat nyernek. — Pentzold ur, a gyonorbojosok Pasteurje és Kochja »Orexin« (étvágy) névre keresztelte találmánya tárgyát.

Gáz és lópor. Kiszámították, hogy egy pint víznek, ha egy vörösen izzó kazánba öntve, gőze változik, 7500-szer nagyobb r bhabot-erőre van, mint egy fél kgr. lópornak.

Papírból készült patkó. Goldberg weissenauer lakos (Berlin mellett) papírból készít patkókat, melyek állítólag igen tartósoknak bizonyultak és minthogy rugalmasak megkönyítik a lovak járását. Kitűnő sajátsága a papíros patkónak, hogy sem a nedvesség sem az istálló ammoniak nem támadja meg. Ezen patkók készítése olyké történik, hogy pergament papírosból tett patkó-formák vágatnak ki, melyek aztán alkalmas ragasszal összeragasztatnak. Az ily módon összeragasztott papírosok közepe ki lesz vágva, a szegek számára lyukak furatnak és végre az erős nyomás alá helyezve, »szilárd testé« pre-szettenek.

Irodalom.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból a most beküldött 30—33 fejelet hírneves szerzőnek »A két koldusdiák« című és regényezésében menő hosszabb elbeszélést tartalmazza. A tudományokra való törekvés satyrja, a muszáinak bűzdítása és a látszó-

lagos ellentéteknek szellemes egyesítése az, a mi a magyar elbeszélő irodalom e jeles művelőjének mostani munkáját is a régebbi alkotások méltó parjává teszi. — A kedélyes humor, mely Mikszáth egyéb novelláiban is nyilvánul, a juvenali szellemtől áthatott gúny, mely akármelyik epigrammban is megállhatna, — remek helyzeteket szül a »Két koldusdiák«-ban is és mindenképp olyan, mely kedvencünk népszerűségét okvetlenül emelni fogja, ha ugyan van még széles Magyarországon olvasó, ki Mikszáthot nem szeretné. Igazán öröm az ilyen könyvet lapozni, de nagyobb öröm, ha részleteibe hatolhatunk. Ez a valóban iskolázott szellem terméke, a sokszor csillogó fantasia szüleménye és kétségbevonhatatlan bizonyítéka annak, hogy Mikszáth nemcsak jó író, de illehetet költő is. — Az előtűnk fekvő füzetek az összegyűjtött munkák VII-ik kötetének képezik már nagyobbik felet. Gyűlnek, gyűlnek, egyre gyűlnek a vasos füzetek és Mikszáth — egész kis könyvtárt pótol azoknak, kik derült órákat akarnak élvezni, a mikor olvasnak. — Ajánljuk e füzetes vállalatot mindenkinek, mert az egyes füzetek 35 kros ára lehetővé teszi, hogy azokat tényleg mindenki megszerezhesse. Révai testvérek (Budapestben, IV., vacu-uta 1.) a vállalat kiadói 10 és 20 füzetre előfizetést is elfogadnak.

— **A Magyar Hirlap új tanýaja.** Még sem oly rossz ez a magyar közönség, mint sokan mondják. Ha pártolásra méltó valamely dolog, úgy szívevelékekkel felkarolja azt. Még nincsen másfél éve, hogy a Magyar Hirlap, melynek főszerkesztője Horváth Gyula és felelős szerkesztője Fenyő Sándor, megindult s ma már elhagyta régi fészekét és átköltözött a Jozsef-körút 47. számú palotába. Itt lesz ezután nemcsak a szerkesztőség, hanem a Magyar Hirlap pártját ritkító nyomdájá is, a melyben óriási gépek nyomják, hajtogatják és fűl is vágják a Magyar Hirlapot. Ott van a Magyar Hirlap kiadóhivatala expediciója is, szóval a közönség kényelmére együtt van az egész Magyar Hirlap. Hiszen a közönségnek, mely az első perctől kezdve méltányolta a Magyar Hirlap szabadelvűségét, érdekességét és alaposagát, köszönhető e páratlan siker. Természetes, hogy az új, egyszerű helyiség nem változtat semmit a Magyar Hirlap régi irányán, mely abban kulinál, hogy minél több érdekeset nyújtson a közönségnek. Bizonyította ezt azal is, hogy megszerezte Zola hatalmas, szenziációs regényét, a Haburist is, melyet most közöl a Magyar Hirlap. A Magyar Hirlap új nyomdájában nyomják ezután a Kis Világ című hetenkint megjelenő képmagvető is, melyet e k a Magyar Hirlap előfizetői szerkezhettek meg, negyedevenként 50 krajczárért. A Magyar Hirlap előfizetési ára ezután is havonként 1 forint 20 krajczár.

Előfizetési felhívás. Zempléni Árpád költeményei-nek második kötetét kiadásra. Tisztelt közönség! Most egy éve a fentim cím alatt megjelent verseskötetem első kiadása teljesen elfogyott. E szép sikerben nagy része van a sajátoknak, mely a legelőszertőbb jóakarókat méltatótt, karolt föl és irányozta reám a közönség figyelmét mely első próbálkozásomat ily kedvezően fogadta. E biztató siker arra indított, hogy az első kiadásban megjelent költeményekből és újabb verseimből egy második bővített kiadást válogassak össze. E kötet nyolc év alatt írott verseim legjavát fogja tartalmazni. Terjedelme másfélszáz lap lesz, kiállítása mint az első kiadásé; ára füve 50 kr., díszkötésben 1 frt 50 kr. Gyűjtőknek 10 előfizető után tiszteletpeldányát szolgoltok. Az alairtótt levek s előfizetési pénzek hozzám (VIII., Róck Szaiard-utca 10. sz.) szeptember 15-ig küldendők be. Budapestben, 1892. aug. hó. Zempléni Árpád.

Nyiltér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a Szerk.

Menyasszonyi selyemruhákra való selymeket fekete, fehér és oráme színekben, s imát e damasztolt méterenként 45 forint 16 frt 65 krig (minteget 300 különböző fajtában) szállit egyes öltönyökre, vagy egész végében is postáber- és vámentesen **Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben** Mintak postafordulóval küldetnek. Svajczba intézett levekre 10 kros bélyeg ragasztandó.**

H I R D E T É S E K.

Arverési hirdetmény.

Likavka község előjárása ezenel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező, a rózsahegy vasuti állomás mellett fekvő szálloda és a község belsejében levő kocsmája, az 1893. évi ján. hó 1-től—1898. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra bérbeadás végett, 1892. évi aug. hó 18-án déliólt 11 órákor a likavai körjegyzőség irodájában nyilvános árverést fog tartani, hol a feltételek is bármikor megtekinthetők.

Kelt Likavkán 1892. évi július hó 25-én tartott képviselő testület közgyűléséből.

Kubala János, Lehoczky Ede,
bíró, körjegyző.

3075 sz.
útkvi 1892.

Arverési hirdetményi kivonat.

A töröz-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a znyóváraljai kölcsönös segélyző pénztárnak Skulteti sz. Djanovszky Maria eleni végrehajtsi ügyében Znyóváralja községben fekvő s az ottani 65 sz. tkvben A. I 2—37 sor sz. a. foglalt ingatlanokból Skultety szul. Djanovszky Mariát 1/2 részben megjelölt jutalékra 500 frt kikialtsi arban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan s az 1892. évi augusztus hó 26-ik napján d. e. 10 órákor Znyóváralja községben a község házánál megtartandó nyilvános árverés a kikialtsi áron alul is el fog adatni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan s kikialtsi áranak 10 %-ot készpénzben, vagy óvadék képez értekpapírban a kiküldött kezehez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.
Türöz-Szt.-Mártonban 1892. évi április hó 23-án.

Fekete,
kir. jbró.

2323 sz.
1892.

Arverési hirdetményi kivonat.

A töröz-szt.-mártoni kir. bíróság mint teilekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a znyóváraljai kölcsönös segélyző pénztárnak — Fabry József elleni végrehajtsi ügyében Kis-Csepcsén községben fekvő:

- a) a kis-csepcséni 79 sz. tkvben A + 4 sor sz. a. alatt felvett s Fabry József nevére írt ingatlanra 624 frt és
- b) az ottani 93 sz. tkvben A + 1 sor sz. a. felvett s ugyancsak Fabry József nevére írt ingatlanra 138 frt kikialtsi arban

az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan s az 1892. évi szeptember hó 5-ik napján d. e. 10 órákor Kis-Csepcsén községben a község házánál megtartandó nyilvános árverés a kikialtsi áron alul is el fog adatni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan s kikialtsi áranak 10 %-ot készpénzben, vagy óvadék képez értekpapírban a kiküldött kezehez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről, kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Türöz-Szt.-Mártonban 1892. évi június hó 10-ikén.

Fekete,
kir. jbró.

BUTOR

Solid készítmény!

Bámulatos olcsó árak!

NAGYVÁLASZTÉK

Teljes berendezésnél ármérséklés.

Házassági kelengyék izléses kivitelben olcsóbb mint bárhol.

Jelinek B. A. és Fia

Budapest VII Kerepesi út 8. sz. alatt Pannónia szállodával szemben.

Az egészség ápolása.

Gyógyszerek

melyek ezer meg ezer orvosi tekintélyes és magánzók bizonyítványánál kitüntetett készítmények.

Dr. MILLER MOHSAVA

különösen jó eredménnyel hat köhögés, rekedtség, torokfájás, nyakasság és tuberkulozis keletkezése s általában az összes lélekezési szervek kóros állapotja ellen, ép úgy felnőttek — mint gyermekeknek!

ára 50 kr.

Dr. Miller préservatív balzsama göresök ellen.

Ezen balzsamot ajánjuk gyomor-fájás alkalmával, gyomorgöresök, gyomor katarrhu, gyomordagánatok, hasmenés és kolikánál. Kiküldésnél majdnem azonnal! hat. Kitűnő hatással bír minden üdülő betegmel mivel az emésztést jelekenyen előmozdítja. Ezen kitűnő gyógyszernek nem szabad hiányozni egyetlen egy házában sem. főleg falun.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. 1/2 üveg ára 80 kr

Főraktárral Magyar-Osztrák Monarchia részére MAKOVICZKY PÉTER Lipóci-Rózsahegyben bír

A központi szétküldési raktar van

MILLER J.

gyógyszerésznél BRASSÓBAN (Erdély).

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely. BUDAPEST.

A szt.-margitszigeti 43.7° C. hőviz kitűnő eredménnyel használtott mint fürdő vagy belsegő mint gyógyvíz és belelegzésre a következő kóralakok ellen: **köszvény, ecet, szabók által kúsgok, kúsgok után fellépő izsadmányok, görnyed és bnyakór, máj, gyomor- pihálatalmak, tüdő székrekedés, hólyaggyulladás, női bnyakalmak, gyatra-, gágr-, tüdőbnyak, húdász és idegbnyakalmak, hólyaggyulladás, női bnyakalmak, gágr-, tüdőbnyak, húdász és idegbnyakalmak.** A gyógyvíz hatáshozába tétele céljából melegvíz sikerrel használtott. A **masszázs és villamos fürdő.** 135 holdsteteket, tisztá, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási és tekező-terem, posta, telefon, tavirida, gyógyszerár és elismert jó könyha. Rendelő fürdőorvos Dr. Bauer Antal, főorvosi udvari orvos. Naponta katona- és cigányzene. Hajkózkedések feloranként; menetértjegy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünneppnap 34 kr., gyermekjegy 10 kr.

Fürdőidőni tartama május 1-től szeptember 30-ig.

A szobáinaknál majus és szept. hóban 30 % engedmény.

A **hőviz,** mely az eddigi tapasztalatok szerint **köszvény** ellen oly hatásosnak bizonyult, hogy joggal **köszvény gyógyvíznek** nevezhető, frissen töltve készíthető, főraktár **Edesúty L. udv. ásványvíz szállítalon** Budapestben.

Árszabály kivantra bérmentve megküldetik.

1-4

A szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Bpsten.

Az Eperjesi Népbank

k á l y h a g y á r a

ajánlja kitűnő minőségű és szépségű gyartmányait fehér, színes és majolika kályhákban — valamint **diszes kandallókban,** melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és úgy a magyar iparegyesület, valamint a nagymagyar kir. kereskedelmi miniszter ur által is ki lettek tüntetve.

Jutányos árak mellett a legzolidabb és legpontosabb kivitelű biztosítatik. — Takarékos konyhák felállítására a legutányosabb árak mellett eszközöltetik.

Mintakönyv és árjegyzék kivantra bérmentve.

Főraktár: EPERJESÉN (Sáros megye)

3-5

Az Eperjesi Népbank kályhagyára.

OLVAKODJANAK MINDEN UTÁNZASTOL.

GRIFFFON

Valódi Franciaia papír

LE GRIFFFON

az a legkeresettebb

az egész világ legjobban ismert papírja

SZIVARKA PAPIR

ÜGYELJENK A JEGYRE.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immar 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó **irtésületeinek** gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatának változatossága kitűnősege, a külföldi olvasmányok gazdag tartalma tettek népszerűsége. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legérzékenyebben, tárgyilagosan tudósít egyedül az „Egyetértés” közöl. Bármely parthoz tartozók is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerűen két homiokegyenest tartalmaz a maga szépirodalmi olvasmányát a világróladalom legkitűnőbb írónak legújabb regényeiben, talál benne tarcazárkékkel legjobb irónkól, divatúdosítást Parisból stb., úgy hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállhatna.

Az ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jelentőségű tekintetben utóirhatetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legjobban érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetűl sem hagyja magát befolyásolni, s mint **teljesen független lap** foltolel ott minden parterdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításnak is mindenkor a partieteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közönsérmest, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden partiból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélyű orvond. A magyar kereskedő s **gazdakozságnak**, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tudósításainak bőségevel a többi lapok mar fol sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazdaság két evitöz óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, amire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlen vált mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelműben közölt bö tudósításokon kívül vegre csak az „Egyetértés” 3 speciális rovatát említhet meg, melyek országos híre tettek szert. Eze: az **irodalom**, a **Tanügy** és a **Mezőgazdaság**, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes poitoini. Áki olvasni való keres és a világ folyasaról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,

melynek előfizetési ára: egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatvány-számokat a kiadóhivatal kivantra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felölő szerkesztője és kiadóhivatala:

Csávolszky Lajos.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala:

Dalszinház-útoza 1. szám
(Az operaházal szemben.)